

stolice vztahuje se tedy k rozhodným skutečnostem a činí rozsudek první stolice zmatečným podle č. 5 §u 281 tr. ř. Bylo proto stížnosti, jejíž ostatní vývody možno ponechat stranou, vyhověti a podle §§u 288 č. 1 tr. ř. uznati, jak se stalo.

Čís. 2237.

Útisk (zákon ze dne 12. srpna 1921, čís. 309 sb. z. a n.).

Souběh přestupku §u 1 zákona se zločinem veřejného násilí podle §u 98 a), b), tr. zák.

Pouhým útiskem jest jen takové zlé nakládání nebo způsobení takové tělesné újmy, jež nemá dalšího duševního účinku, než přechodnou nevolnost, chvilkový pocit nepříjemnosti. Jakmile jest fysické násilí způsobilé, vyvolati duševní účinky vážnější, časově nebo stupňovitě rozsáhlejší a rovnající se zneklidnění duše (obavě), spadá pod ustanovení §u 98 a) tr. zák.

(Rozh. ze dne 9. ledna 1926, Zm II 441/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Mor. Ostravě ze dne 1. července 1925, jímž byly stěžovatelky uznány vinnými zločinem veřejného násilí vydíráním podle §u 98 písm. a) a b) tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zákonné doličování zmatku podle č. 10 §u 281 tr. ř. lze ve vývodech stížnosti shledati jen, pokud namítá, že by se v jednání obžalovaných mohl spatřovati nanejvýše přestupek §u 1 zákona proti útisku ze dne 12. srpna 1921, čís. 309 sb. z. a n. Avšak nelze souhlasiti s touto námitkou, třebaže jest — ponechá-li se při útisku stranou využitkování tísňe a využívání postavení — přisvědčiti názoru stížnosti, že se skutkové podstaty vydírání a útisku liší pouze různou intenzitou násilí skutkem nebo vyhrůžkou vykonaného. U psychického násilí [§ 98 a): pohrůžky ublížením na těle, svobodě, cti nebo majetku; § 1 zákona o útisku: pohrůžky újmou na těle, svobodě, cti, majetku nebo výdělku] jest tato hranice vymezena předpokladem v §u 98 písm. b) stanoveným, že pohrůžka musí býti taková, že se jí může v tom, komu hrozeno, hledíc na okolnosti a osobní jeho povahu nebo na důležitost zla, jímž vyhrožováno, vzbuditi důvodná obava. Tento předpoklad jest v napadeném rozsudku formálně bezvadně a s hledisek §u 98 písm. b) zjištěn, jest dokonce zjištěno, že Š. měl důvodně z pohrůžek veliký strach, a nelze proto shledati právní omyl v tom, že nalézací soud podřadil vyhrůžky obžalovaných pod pojem vydírání. U fysického násilí není hranice naznačena obdobnou zákonnou známkou. Ustanovení §u 98 písm. a) tr. zák. předpokládá v tomto směru povšechně konání skutečného násilí, jímž jest — protože § 190 tr. zák. používá zřejmě k vyznačení téhož pojmu slov »urážkou skutkem« — rozuměti jakýkoliv útok na tělesnou nedotknutelnost nebo

neporušenost jiné osoby, tedy totéž, co naznačuje § 1 zákona o útisku slovy: »kdo s jiným zle naloží nebo mu způsobí újmu na těle«. Přes to dlužno též u fyzického násilí hledati právní důvod přísnější kvalifikace a přísnějšího trestu vydírání proti pouhému útisku ve vyšším stupni protiprávnosti a ve větší nebezpečnosti útoku pro chráněný statek, to jest, jelikož chráněným statkem jest svoboda vůle, v tom, zda může vzpírající se vůle osoby, již se činí násilí, odolatí nátlaku, jímž se působí násilí na její rozhodování, snadněji či jen s větší námahou. Měřítkem toho bude při nedostatku přímých zákonných poukazů obdoba toho, že zákon požaduje pro psychické násilí, má-li býti podřaděno pod pojem vydírání, způsobilost, vzbuditi důvodné obavy, t. j. zneklidnění duše, které převyšuje stav pouhé přechodné nevolnosti, chvilkového nepříjemného pocitu, třebaže nedosahuje stavu strachu a nepokoje v §u 99 zmíněného. Pouhým útiskem bude tedy jen takové zlé nakládání nebo způsobování takové tělesné újmy, jež nemá jinakého ani dalšího duševního účinku, než přechodnou nevolnost, chvilkový pocit nepříjemnosti. Jakmile jest fyzické násilí způsobile, vyvolati duševní účinky vážnější, časově nebo stupňovitě rozsáhlejší a rovnající se zneklidnění duše, jež se zove obavou, vymyká se násilí z rámce pouhého útisku a propadá ustanovení §u 98 písm. a) tr. zák. Větší váha duševních účinků fyzického násilí není však podmíněna výhradně stupněm újmy, jež nastala na těle dotčené osoby, nýbrž dlužno — právě protože jde i v něm o nátlak na vůli — přihlížeti také k tomu, zda nebyla účinnost fyzického násilí zesílena okolnostmi, je provázejícími, obzvláště současnými vyhrůžkami, k těmto tím spíše, že nelze přece co do větší nebo menší intenzity nátlaku rozdělití jednotně stejným úmyslem nesené jednání těže osoby v násilí fyzické a násilí psychické. Proto nelze shledati právní omyl ani v tom, že nalézací soud podřadil i shora vyličené zlé nakládání stěžovatele k Š-em, jež případně nazývá nakládáním surovým, pod ustanovení §u 98 písm. a) tr. zák., zjistiť, že Š. měl vzhledem k celkové situaci z vyhrůžek a zlého nakládání strach a že se dal na útěk z obavy, by nebyl ještě poraněn. Bezdůvodnou zmatečnou stížnost bylo proto zavrhnouti.

Čís. 2238.

Starosta obce jest po případě vrchností ve smyslu §u 187 tr. zák.

(Rozh. ze dne 11. ledna 1926, Zm I 723/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Mladé Boleslavi ze dne 11. září 1925, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry podle §u 183 tr. zák.

Důvody:

Zmatečnou stížnost uplatňuje důvody zmatečnosti podle čís. 5 a 9 b) §u 281 tr. ř., leč ten i onen neprávem. Co se tkne prvního důvodu zmatečnosti, nepřehlédli nalézací soud, že mezi obžalovaným a starostou